

PEDAGÓGUSOK ÉS SZÜLŐK FOLYÓIRATA

VIII. ÉVFOLYAM, 2004. JANUÁR–FEBRUÁR, ÁRA 60 DINÁR

I-2

új kép

ISSN-1450-5010

Tantárgyháló

Az Új Kép tanulmányi versenye

Most kicsit másképpen!

Az eddigi tantárgyi levelező versenytől eltérően ebben a félévben más jellegű versennyel kísérletezünk.

Meghirdetésre kerülő pályázatunk kicsit eltér az iskolában általában megvalósuló gyakorlattól, és a projektmódszerhez közelít, amely a tanuló számára nagyfokú önállóságot tesz lehetővé, ugyanakkor a diák és a tanár közös tevékenységén alapszik. A hagyományos iskolai tantárgyi rendszer fellazul, a tanulónak komplex feladatokkal kell megbirkóznia, ugyanis az adott témát történeti, művészeti, természet- és társadalomtudományi, technikai, gazdasági összefüggésekben dolgozhatják fel.

A tanuló szabadabb, mint eddig. Kiválaszthatja a számára megfelelő témát, kitűzi a célt, megszervezi a kidolgozás lépéseit, hogy megvalósítsa írásbeli, esetleg más tárgyi produktumát.

A beadott munkát a tanuló a záró verseny helyszínén társainak is bemutatja, a zsűri pedig értékeli tevékenységét.

Például a *tenger* kiválasztása esetén legalább két szempontból közelít a diák a témához. Ha irodalmi kutatásokat végez, akkor vállalkozhat pl. a magyar írók vagy Byron, Hemingway stb. tenger-értelmezésére, egy szöveggyűjtemény összeállítására, kitérhet a tengervíz fizikai és kémiai tulajdonságaira, a tenger állat- és növényvilágára, valamely festő tenger-ábrázolására, a tenger mélységével kapcsolatos számítási feladatokra, a tengeri csaták jelentőségére, a hajóépítés vonatkozásaira, egy tudós kutatásaira, a tengerrel kapcsolatos matematikai feladatok és játékok összeállítására stb. A munka tehát két vagy több témavezető tanárt is feltételezhet.

A hagyományos tantárgyi keret részint megmarad, hiszen két nézőpontból elmélyült, alapos kidolgozást kell nyújtania a diáknak, viszont az elkészült munka összefüggéseiben láttatja a kiválasztott témát, módot ad az ismeretek integrálására, bővítésére, az összefüggések meglátására.

Vannak tanulók, akik az iskolai keretek között kevésbé bontakoztathatják ki tehetségüket, viszont otthon valamivel rendszeresen foglalkoznak, állandóan búvárkodnak. Most ők is megmutatkozhatnak.

Következő számunkban tehát közzéteesszük témaajánlatainkat és a konzultációs névsorát, elérhetőségét. A feladatokat szintén ekkor pontosítjuk.

Kérjük a pedagógusokat, akik kihívásnak érzik az ilyen jellegű témavezetést, gondolkodjanak el ötleteikről, hívják fel diákjaik figyelmét a lehetőségre.

Új Kép

„Pedagógusok és szülők folyóirata VIII. évfolyam 1. szám, 2004. január–február

Szerkesztőbizottság/Članovi uredništva: Bori Mária, Hajnal Jenő magiszter, dr. Hóza Éva (irodalmi szerkesztő), dr. Gábrity Molnár Irén, Péter Klára, Sipos Berta, Soós Edit (felelős szerkesztő/odgovorni urednik), Szálas Tímea (kéziratgondozás), Szőke Anna; **A laptanács tagjai/Savet lista:** Miskolci József (elnök), dr. Bánai János, dr. Pintér János (alelnökök), Balla Lajos-Laci, Biacsi Antal, Czabafy Ágnes, Grgo Francisković, dr. Horváth Máttyás, Kucsera Géza, dr. Losonczi Alpár, Ninkov Irén, Pető István, Priboj Potrebic Vesna, dr. Szöllősy Vágó László, Varju Potrebic Tatjana, dr. Zolnai Albert; **Lektor:** Bálint Irén; **Rezime/Rezümé:** Tiberije Kopilović, Szálas Tímea; **Szerkesztőség/Uredništvo:** 24000 Subotica, Age Mamučića 13/II, tel./fax: (024) 554-184, e-mail: vmk@tippnet.co.yu; **Kiadó/Izdavač:** Vajdasági Módszertani Központ Szabadka, Vojvodanski centar za metodiku Subotica; **Elnök/Predsednik:** Sós Mihály. **Tördelés/Prelom:** arTOT, tel.: (063) 280-890, ujkkep@arTOT.co.yu; **Készült/Štam- pa:** LOGOS Grafikai Műhely – Tóthfalu, Grafička radnja „LOGOS” – Totovo Selo. Új Kép az interneten: www.ujkep.tippnet.co.yu

TARTALOM

Tanulmányok, esszék

Irodalmi évfordulók

– Lőcsei Péter: Albertus Molnár Szenciensis 3

Művelődéstörténet

– Ispánovics Csapó Julianna: Rákóczi szobra Zomborban 4

Régi magyar irodalom

– Petrik Emese: A világi ember istenképének alakulása a középkorban és II. Rákóczi Ferenc meditációiban 8

„Antikvitás az ezredfordulón.” Esztétika

– Soós Csilla: Miért éppen Ovidius 16

Hivatásunk eszköztárából

– Káich Katalin: Tanári jegyzet 2. 19

– Bori Mária: Leíró osztályozás – leíró osztályzatok 21

– Dobó Mészáros Belinda: A számítógép szerepe az iskolában 24

Matematikatörténeti rovat

– Péics Hajnalka: Algebra és algebrai egyenletek az ókortól napjainkig 27

– G. Csákvári Hajnalka: Az irodalomtanítás módszerei 31

– Szabó Magda: Beszámoló az I. Fekete Mihály Emlékversenyről 35

– Gyermán Tibor: Művészportré: Szilágyi Gábor 35

Testi-lelki egészségünk

– Dr. Sági Zoltán: A szerepbe-kényszerítés kudarcai 36

– Roncsák Petrovics Erika: Az érzelmi és értelmi intelligencia a tehetséggondozás tükrében 37

Tanármelléklet:

– Prof. Dr. Pintér János, Mr. P. Krekity Valéria: Játék és matematika

– Dr. Hóza Éva: Szövegek és könyvújdonságok egybefűzése

– Dr. Csákány Károly: A gyermekkor leggyakoribb fertőző betegségei

– Dr. Káich Katalin: Rákóczi művészet- és művelődéstörténeti vonatkozásai

– Szilágyi Ferencné: Új szemlélet, új módszerek az anyanyelv tanításában

– Námesztovszki Zsolt, Dr. Czékus Géza: A multimédiás Tananyagkiegészítő bemutatása

– Pető István: Értékelés vagy minősítés

– Dr. Zolnai Albert, Dr. Czékus Géza: Az oldatok kémiai és biológiai jelentősége

Hírkosár

Illusztrációk és a címoldali képek Suhajda Zita munkái.

Új szemlélet, új módszerek az anyanyelv tanításában

Magyarországon az utóbbi évek tantervi változásai (NAT, kerettanterv) a kisiskolások anyanyelvi nevelését új alapokra helyezte. Az ismeretközpontú oktatás helyett a képességfejlesztést, az alapozást hangsúlyozza, mely sokoldalú tanulói tevékenységgel valósulhat meg. Célja a tudatos nyelvhasználat kialakítása szóbeliség és írásbeliség területén egyaránt.

Az iskolába lépő gyerek többnyire jól használja anyanyelvét, s erre az ösztönös nyelvhasználatra építve kezdjük el alapozó munkánkat már az első osztályban.

Második osztálytól önálló tantárgyként foglalkozunk a nyelvtan tanításával, melynek legfőbb feladata, hogy a nyelvtudomány által elfogadott ismeretekkel alátámasztva megtanítsuk a tanulókat helyesen írni. A helyesírás tanítása, fejlesztése a pedagógus részéről nagyfokú tudatosságot és felkészültséget igényel. Fontos, hogy ismerje tanítványai nyelvi szintjét, mely a fejlesztés alapja, s alkalmazza azokat az elveket, módszereket, amelyek fokozzák munkájának hatékonyságát (például: kis lépések, fokozatosság, szemléletesség, szemléltetés, különböző munkaformák stb.). Fontos szerepe van ebben az életkorban a

motivációnak és a játékoságnak is, hiszen az örömmel és lelkesedéssel végzett munka sokkal eredményesebb lehet. Érdemes kihasználni a magyar nyelvben rejlő játékoságot, s érdekes, akár rejtvénytartó feladatokkal színesíthetjük a tanórákat (kakukktojás játék, szőlánc, betű-, képrejtvények, fejtörők stb.), amivel fokozhatjuk a gyerekek érdeklődését. A szóbeli és írásbeli nyelvhasználat fejlesztése a tanulók aktív tevékenységével valósulhat meg, melynek egyik leglényegesebb eleme – az előzőeken kívül – a rendszeres és állandó javítás, a javztatás, és az önellenőrzés képességének kialakítása.

A celldömölki székhelyű Apáczai Kiadó (Magyarország legnagyobb magán-tankönyvkiadója) anyanyelvi tankönyvcsaládja szellemiségében és tartalmában megújulva sokoldalúan segíti a kisiskolások anyanyelvi nevelését, s megfelel a jelenlegi tantervi szabályozásoknak is.

A tananyagot úgy építettük fel kiadványainkban, hogy a nyelvtani és helyesírási ismeretek, gyakorlatok egyensúlyban legyenek, egymásra épüljenek. Igyekeztünk elkerülni az öncélú elméletieskedést, nyelvészkedést. A tananyag spirális elrendezése (visszatérés ugyanahhoz a témához

magasabb szinten) a tanultak elmélyítését, rögzítését biztosítja. Az új ismeretek megtanítását inductív módon – teret adva a tanulói felfedezésnek – közelítjük meg.

Az anyanyelvi ismereteknek, szabályoknak nem elméleti, hanem gyakorlati tudását – alkalmazását várjuk a tanulóktól. Ennek elsajátításához változatos, motiváló hatású, különböző nehézségi fokú feladatsort kínálunk, melyek megoldása során nem csak a helyesírási készséget, hanem a gondolkodást, a logikát is fejlesztjük.

A tanulók iskolai és otthoni gyakorlásának megkönnyítésére szántuk a tankönyvekben található összefoglaló táblázatokat, szó- és tollbamondás gyűjteményt. A tanítók felkészülését Kézikönyv és évfolyamonkénti Tantárgyi program segíti.

Az Apáczai Kiadó vezetője és tankönyvszerzői nevében eredményes munkát, sok sikert kívánok a határon túli magyar pedagógusoknak, remélem, együttműködésünk hatékony és gyümölcsöző lesz a jövőben is. Számíthatnak, számíthatok ráink!

Szilágyi Ferencné tanító, tankönyvszerző

A multimédiás Tananyagkiegészítő bemutatása

Bevezető

Néhány szó a számítógép előnyeiről az oktatásban

A tavalyi évben Námesztovszki Zsolt és Gordán Kolos 1123 általános iskolás és alsóosztályos, magyar ajkú tanuló lekérdezésével elkészített egy felmérést. E felmérés szerint a lekérdezettek 29%-ának otthonában megtalálható a személyi számítógép (PC). Ez egy nagyon alacsony érték, de figyelembe kell venni, hogy a negyedikes tanulók 75%-a a számítógépen a legegyszerűbb műveletet el tudja végezni (tud játszani vagy rajzolni). A másodikosok körében ez 61% volt. A szabadkai Zenith Műhely felmérései szerint az általános iskolákban dolgozó tanárok közel fele még nem is próbálkozott a számítógép bekapcsolásával az oktatási folyamatba. Így a pedagógusok nagy részétől nemcsak a kezdeményezést kell elvárni, hanem azt, hogy „utolérjék” a tanítványokat ezen a területen.

Számítógépekkel találkozhatunk az élet minden területén, elterjedésük akkora, hogy néhány év múlva a számítógép használatának ismerete az alapműveltség egyik legfontosabb pillére lesz. Ha az iskola célja az életre való fel-

készítés, akkor komoly lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy az oktatási intézményből kilépő gyermek gyakorlati számítógép-felhasználó tudással rendelkezzen.

Az oktatási intézményeknek el kellene érniük (természetesen az állam hathatós támogatásával), hogy a számítógép használatot a gyerek elsajátítsák már az általános iskola befejezése előtt. A számítógép az oktatási folyamatban több funkciót is betölthet. Használhatjuk, mint gyakorlógépet, amelyen azokat a funkciókat fejlesztjük, gyakoroljuk, amelyekre a későbbiekben a gyerekek szüksége lesz (gépelés, egerhasználat, stb.). Használhatjuk még taneszközként is. A számítógép helyettesítheti a ma használatos taneszközök nagy részét. A PC-k használatával és a programozott oktatással kiküszöbölhetjük a hagyományos tanítási módszer két nagy hátrányát: 1) a tanuló nem passzív befogadó lesz, hanem tevékenyen tanul, önmaga dolgozik a saját tempójában és 2) pontosan tudja, hogy feleletében mi a pontos és a mi a pontatlan. Állandó visszajelzéseket kap a számítógéptől, így saját maga ellenőrizheti válaszai helyességét.

A most bemutatásra kerülő prezentációsomagnak mindkét felhasználási módot biztosíthatja. A tanuló a prezentációk "nézegetésével" folyamatosan fejleszti a számítógép használati készségeit. Emellett ez az oktatászoftver átfogó és érdekes ismeretforrásként szolgál. Meg kell említeni még azt is, hogy az ilyen jellegű ismeretforrások (amely a gyermek több érzékszervére hat, interaktivitást biztosít) eredményesebben köthetik le a kisdiák figyelmét, mint az iskolákban, a mai napig is uralkodó kréta–tábla–élőszó módszer.

Tudatában vagyunk annak, hogy – a Természet és társadalom tantárgy jellegzetességeit és tanításának didaktikai és módszertani elvárásait figyelembe véve – a közvetlen anyagi valóság (család, lakóhely, közlekedés, az egyes anyagok tulajdonságainak meghatározása, az élőlények jellegzetességei, stb.) legeredményesebben csakis közvetlen úton ismerhető meg. Elemenben azt is szem előtt kell tartani, hogy ezek a kívánalmak nem minden esetben objektívak. A közvetett ismeretszerzést csak indokolt esetekben fogadjuk el. Az alábbiakban prezentált anyag is a közvetlen valóság más úton történő (megismertetésére) megközelítésére vállalkozik, hiszen ugyanazt a célt több irányból is elérhetjük. Ez az anyag sokrétű lehetőséget kínál fel a gyakorló pedagógusnak és maguknak a számítógépet kezelni tudó gyerekeknek is. Sőt, érdekes anyagával felkelti a figyelmüket, hogy könnyebben kimozduljanak az iskolából vagy a lakásból, és a környezetüket a "helyszínen" ismerjék meg bővebben, vagy a cd-által ismertetett kísérleteket elvégezzék.

A tananyag-kiegészítő bemutatása

A CD a Szerbiában érvényben lévő (2001. október 5-i Hivatalos Közlöny) tanterv, tanmenet, tankönyv, munkafüzet és kézikönyv felhasználásával készült. Voltak már próbálkozások magyar nyelvű CD-k összeállítására, de tudomásunk szerint hazánkban ez az első olyan munka, amely számítógépes formában egy egész osztály valamely tantárgyának teljes tananyagát feldolgozza. Magába foglalja a második osztályos Természet és társadalom 25 tanítási egységét 19 egységre bontva. Néhány hasonló témájú és tartalmú egységet összevontunk és egy cím alatt dolgoztunk fel (A napfény az élet feltétele – A Nap melege az élet feltétele).

Természetesen a számítógépes feldolgozásra legalkalmasabb témákat építettük be a szoftverbe. Néhány, a társadalommal kapcsolatos egység kivételével az összes tanítási egységet feldolgoztuk.

A szoftveren másfél évig, körülbelül 600–700 órát dolgoztunk. Az anyag legnagyobb részét Námesztovszki Zsolt készítette el. A módszertanilag dr. Czékus Géza szakvéleményezte, ezenkívül még sok ötlettel és javaslatokkal segítette a CD megjelenését és forgalomba kerülését. Az informatikai szakvéleményt mr. Kocsis Ágnes készítette el.

A prezentációkba közel 800 kép és 100 hang, 23 rövidfilm, 7 kísérlet és egy külön szoftver került beépítésre. A prezentációsomagnak terjedelme közel 700 oldal (slide). A program már élvezhetően fut egy erősebb 486-os alapú számítógépen, amelyek ma már elavultnak számítanak. A kiegészítők közül a számítógépnek tartalmaznia kell CD-romot, 800 x 600-as felbontást biztosító videokártyát és hangkártyát. A szoftver külön előnye, hogy nem kell telepíteni. Ez azt jelent, hogy a kisebb tárhellyel rendelkező számítógépeken is futtatható. A futtatáshoz nem szükséges semmiféle külső szoftver, a CD-n megtalálható minden, ami az elindításhoz szükséges.

A CD-t felhasználhatják a gyerekek, a szülők és a gyakorló tanítók is.

Felépítése és kezelhetősége a második gyerekek tudásszintjéhez alkalmazkodik. Ahhoz, hogy a programot kezelni tudják elegendő, ha a számítógép egeret tudják használni. A felhasználónak az első képkockától kezdve nagy felületekre kell, hogy kattintson, ez a megoldás is a nem elég gyakorlatlan rendelkező gyermekeket segíti. Elindítás előtt nem kell összetett telepítést (installálást) véghezvinni (a telepítést végző szoftverek legtöbbször angol nyelvűek), hanem elég csak a meghajtóba helyezni, és néhány másodperc múlva már a program menüje láthatóvá válik a képernyőn.

Felhasználható az iskolában, bevezető vagy ismétlő–rendszerező óránál, de az új anyag átvételekor is a tanító hasznos segédeszköze lehet. A prezentációk a legkisebb egységekre vannak felosztva és az egér bal gombjával halad tovább a tanító. Így lehetőség nyílik a magyarázatra, a kérdezésre és a beszélgetésre a bemutató bármelyik szakaszában. A képek helyét előre látjuk (szaggatott vonal), így lehetőségünk nyílik a beszélgetések megtervezésére. A kérdések használhatóak ellenőrzésre, osztályzásra is, de nem ez a szoftver elsődleges célja. A tanítási egységeket tartalomjegyzék, utasítás, segítségnyújtás, valamint a készítőket életre hozza egészíti ki. A tanulást a hangszórókból szóló komolyzene teszi kellemesebbé. A zene hangereje a programon belül is szabályozható.

A tanítási egységek a következő részekre oszlanak: „kötelező rész”, feladatok, ismétlés, képek, varázskalap. A részek kezdetét a gyermekek által jól ismert rajzfilmhősök jelzik (például: Csórika, Dexter, Aladdin, stb.). A részek hátterei is különböznek egymástól, valamint képek és a szövegek kereketei is más színnel vannak jelölve. Mindegyik oktatási egységnek külön tartalomjegyzéke van, amelyre bármely részből egy klikkeléssel eljuthatunk.

Egy oktatási egységen belül a következő részeket különböztetjük meg:

„Kötelező rész”

Az első rész az úgynevezett kötelező rész, amelybe beépítettük, feldolgoztuk azokat az ismereteket, amelyeket a tanulóknak egy tanítási egység keretén belül feltétlenül el kell sajátítaniuk. Ez a legtöbb esetben megegyezik a tankönyvben leírtakkal (Trebjesanin, B., Gžanović, B., Novković, B., 2002).

A kötelező rész mindjárt a cím utáni lapon jelenik meg, mert nincs sok értelme az ismétlésnek vagy a feladatoknak, amíg el nem sajátítottuk a legszükségesebbeket.

Ezután a rész után a felhasználó már választhat, hogy mivel szeretné folytatni a munkát.

Feladatok

A feladatokkal ellenőrizhető az, hogy milyen mértékben sikerült a tanulóknak elsajátítaniuk az első részben feldolgozott anyagot. Minden egység esetében öt kérdést tesz fel a számítógép.

A számítógép által felajánlott, az anyaggal kapcsolatos kérdésre a gyermeknek a megadott válaszok közül kell kiválasztani a helyeset. Ha ez nem sikerül, akkor a számítógép ezt jelzi (a megfelelő képpel és hanggal) és a következő kattintásra visszatér a feladathoz. Ha sikerül kiválasztani a helyes választ, akkor áttér a program a következő kérdésre.

Miután a az utolsó feladatot is helyesen oldotta meg; újra választhat a felhasználó.

Ismétlés

Az ismétlést a gyerekek választhatják (a kötelező rész után, mivel ezen a helyen átismétlik az átvett anyagot. Amennyiben nem biztosak a tudásukban, az ismétléssel felkészülhetnek a kérdésekre. Választhatják az érdekességek után is, ha esetleg a sok kép, kísérlet láttán elfelejtették a fontosabb kötelező részt. Választhatják a feladatok után is. Átismételhetik, átnézhetik azokat a részeket, ahol esetleg hibáztak.

Az ismétlésben a számítógép újra a gyerekek elé varázsolja a kötelező részben átvett szöveget. Az ismétlés előnye az, hogy nem kell oldalról-oldalra haladni, hanem minden egy oldalon jelenik meg. Ez a rész alkalmas rövid jegyzet készítésére is.

Az ismétlés mondataiban hiányoznak a kulcsszavak. Az egér bal gombjának a lenyomásával ezek előhívhatók, a válaszok leellenőrizhetők.

Képek

Idé kerültek a tananyaggal kapcsolatos képek, érdekes adatok, amelyek nem tartoznak szigorúan a kötelező részhez, de valamilyen módon kötődnek hozzá.

Ebben a részben kiemelt fontosságot tulajdonítottunk a szókincsfejlesztésnek és a környezetvédelemnek. A gyerekek egy szózással, kifejezéssel vagy közmondással találkoznak, amely valamilyen módon kötődik a tanítási anyaghoz. Ahol csak lehetett felhívtuk a figyelmet a környezetvédelemre, rámutattunk (képekkel illusztrálva) az ember tevékenységeinek a káros következményeire és takarékosagra neveljük a tanulókat.

Varázskalap

Abban különbözik a képektől, hogy ide nem állóképeket, hanem interaktív kísérleteket és rövidfilmeket „rejtettünk el”.

A hét kísérlet természetesen nem az „élő” kísérlet elhanyagolására „biztat”, hanem ötletet és kedvet ad az elvégzéséhez. Ha idő, esetleg eszköz szűkében vagyunk, akkor bemutathatjuk a kísérlet számítógépes változatát is. Bemutathatjuk összehasonlításként is a számítógépes kísérletet, hogy vajon az eredeti, úgy sikerült-e mint a digitális. A kísérletek lefolyása megállítható. Megbeszélhetjük bármely fázisában, kérdezhetünk, felhívhatjuk a figyelmet a fontos dolgokra stb.

A rövidfilmek mellett ebbe a részbe ágyaztunk egy önálló programot, amely a magyar személynevek eredetét tünteti fel. A programban megtalálható több mint 1600, a magyarban honos férfi és női személynév eredete, jelentése és a névnap dátuma is. Ennek a programnak egyik előnye az, hogy a begépelte nevekkel nem veszi figyelembe a kis- és nagybetűket. A másik előnye az, hogy a nevek begépelhetők más nyelvű billentyűzetkiosztással is (angol, szerb). Ez azt jelenti, hogy például az István nevet felismeri a program, ha például „iStVAn”-t írunk be.

A prezentációsomag honlapja a www.magister.edu.yu/oktcdtti2 címen érhető el. Megrendelhető a namesz@EUnet.yu címen. A szoftver ára 250 dinár. A programot jó minőségű (Verbatim illetve TDK) lemezen, színes előlappal és hátlappal juttatjuk el az Önök által feltüntetett címre, iskolába. A megrendelt CD-ket két héten belül leszállítjuk. A kiadó tud számlát is adni.

Minden leendő felhasználónknak kellemes időtöltést, és sikeres tudásszerzést kívánunk!

Námesztovszki Zsolt, Czékus Géza

Értékelés vagy minősítés

Az oktatási reform elfogadását követően máról holnapra több kifejezés, fogalom került be a pedagógusi köztudatba. A teljesen új fogalmak megjelenése mellett némelyek az eddigi szóhasználatból teljesen ellentétes, vagy a köznapifelfogástól teljesen eltérő jelentést hordoznak. A megszokott szóhasználat alapján kialakított elvárások az új fogalmak téves értelmezéséhez vezethetnek. Például az alternatív tanulásszervezési eljárások nem azért alternatívák, mert valamilyen misztikus, jelentéktelen, a gyerekek egy szűk csoportjára korlátozható eljárást próbálnak meghonosítani. Az alternativitás azt jelenti, hogy léteznek olyan tudományosan megalapozott oktatásszervezési eljárások, amelyek képesek a gyerekek igényeit fokozottabban szem előtt tartó, az oktatási nevelési folyamat teljes körű és újszerű megszervezésére. Bevezetésük többek között azért ütközik akadályba, mert olyan eljárásokra építenek, amelyek a hagyományos frontális tanulásszervezési gyakorlat módszertanától idegen, szokatlan vagy abban sokszor zavaró tényezőként jelentkeznek.

Az oktatási reform által feltételezett eljárások, módszertani megoldások alkalmazása sokszor komoly tudományos, intézményes háttér meglétét feltételezik. Így van ez a mindennapi pedagógusi gyakorlatban rutinszerűen alkalmazott értékelési eljárások esetében is. Következésképp nem csak a gy-

akorló pedagógusok felkészültségétől, tájékozottságától függ az elképzelések megvalósulása. Az értékelés témakörénél maradván, a pedagógusok felkészültségén túl az elképzelés teljes körű megvalósítása egy mérőeszközöket, tantárgyteszteket, segédanyagot kidolgozó központ működése nélkül alig elképzelhető. Tehát az oktatási reform nem attól lesz eredményes, mert új neveket ad a régi gyakorlatnak, hanem mert az új eljárások alkalmazása és felhasználása olyan irányba tereli figyelmünket és gyakorlatunkat, amellyel a ma még elhanyagolt vagy mellékesnek tartott, de a gyerekek fejlődése szempontjából fontos didaktikai elvek kifejezésre jutását eredményezi.

Az oktatási reform által előírt eljárások egyedi bevezetése sem eredményezheti a remélt változásokat. Különállóan, egyedi változásként nehezen tudják igazolni létjogosultságukat. Együttes alkalmazásuk, kölcsönhatásuk azonban előrelépést jelenthet a mindennapi pedagógiai gyakorlatban és a ma még nehézségeket okozó feladatok megoldását is eredményezheti. Ilyen kölcsönhatás mondható el az új hozzáállást igénylő, szöveges értékelés és a tanulói teljesítmény során alkalmazott értékelési eljárások összefüggéséről is. A leíró szóbeli értékelés csak abban az esetben lépi át a semmitmondó verbalizmus korlátait, amennyiben háttérben az értékelés szabályait betartó folyamat húzódik meg. Vagyis amikor a különböző értékelési eljárások a